

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Toleti S. R. E. Cardinalis Summa Casuum
Conscientiæ, Sive De Instructione Sacerdotum Lib. VII**

Toledo, Francisco de

Coloniæ Agrippinæ

16. De obedientia religiosorum respectu prælatorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40916

parenti, si præcipiat parere vnum, quod non potest impleri cū eo, quod Dux præcipit quid faciendum est, an debeat obedire patri in domesticis, an Duci in militaribus? Respōdet Syl. v. obedientia. §. 10. quōd, cæteris omnibus paribus, tum obediendum est ei, qui præcipit in ordine ad nobiliorem finem: vnde, si æquale sequitur detrimentum in re domestica, & in re militari, potius est obediendum Duci, quia præcipit in ordine ad bonum commune, quod nobilius est bono particulari vnius domus,

De obedientia Religiosorum respectu Prælatorum.

CAPVT XVI.

HAtenus in generali loquuti sumus, quæ sint ea, in quibus obediendum est, nunc ad particularia ista applicare oportet, ac primum de obedientia Religiosorum erga suos Prælatos agere debemus. De quō sunt aliquot dicta notanda.

Et primum est, Nullus Religiosus tenetur obedire suo Prælatō in his, quæ pertinent ad maiorem perfectionem, quam sit religionis, quam professus est. Istud est S. Tho. 2. sent. dist. 44. q. 2. art. 3. vbi dicit, religiosum teneri in his tribus obedire Prælatō; in his nempe, quæ in regula continentur, & in his, sine quibus illa in regula contenta impleri nequeant, & in pœnis inflictis propter culpas cōtra prædicta duo. Si verò aliquis superior vellet alia exigere, quæ ad maiorem perfectionem pertinent, vt ieiunia, disciplinas, & alia, quæ non sunt in regula, quamuis perfectius esset ei obedire, non obligaretur subditus in talibus obedire: non enim votum extenditur ad huiusmodi opera.

Secundum, Religiosus non tenetur obedire Prælatō in his, quæ sunt præter illa tria, putà, nec pertinent ad regulam, nec ad ea, sine quibus regula non seruetur, nec ad pœnam. Ita habet Innoc. cap. veniens, de iureiurando.

Tertium, non tenetur etiam subditus obedire Prælatō in his, quæ sunt contra regulam. Vnde, si Prælatus præcipiat alicui, ne ieiunet tali die, si regula præcipitur hoc ieiunium, non tenetur obedire, licet possit Prælatus dispensare. Ita dicit

Sylu.

Sylu. verb. religiosus. §. 6. Additur, nisi Prælatus id præcipiat ex aliqua causa rationabili, puta, cum ieiunium obellet multum subdito ex alia causa rationabili. Hæc igitur tria dicta hoc vno verbo concluduntur; Non tenetur religiosus obedire Prælato in his, quæ sunt supra, aut præter, aut contra, sed in his, quæ sunt tantum secundum regulam, quam est professus.

Quartum, transgredi mandatum Prælati, est mortale peccatum, Ita habet S. Thom. loco citato, sed declaratur bene à Caiet. ver. præceptum, nimirum cum Prælatus præcipit aliquid cum intentione obligandi ad mortale, quod exprimitur, cum præcipit in virtute sanctæ obedientiæ: cum enim taliter non præcipit, non est mortale, & raro habent Prælati huiusmodi intentiones. Vnde non erit tunc mortale, nisi, quod præcipit Prælatus, sit alias præceptum diuinum aut Ecclesiæ, obligans ad mortale.

De obedientia respectu legum.

CAPVT XVII.

Qualiter obedientia legibus sit exhibenda, necessarium quidem, sed difficile est determinare. Oportet primum quid sit lex statuere. Omnis autem alijs definitionibus, quæ plurimæ solent dari, videtur sic posse describi: *Lex est rationis ordinatio homini, quid agendum, qui dicitur non agendum sit, ostendens, in commune bonum instituta.* In qua definitione sunt tres partes.

Prima est, *rationis ordinatio*, id est, principium quoddam per rationem constitutum: est enim lex opus rationis.

Quid autem hoc principium faciat, explicatur in secunda parte, nimirum, *ostendens homini, quid debeat agere, quid debeat cauere.*

Finis autem explicatur in tertia parte, nimirum *instituta in bonum commune.* Leges enim in utilitatem eorum, quibus imponuntur, institutæ sunt. Dicitur lex à legendo, quasi homo in ipsa legat, quod facere debeat; seu à ligando, quasi hominē ligat & obliget facere quod in ea continetur. Solet alijs nominibus appellari: dicitur enim ius, quia iustum statuit in rebus: dicitur præceptum, quoniam imperium instituentis exprimit: dicitur statutum, quia firmitatem debet habere: dicitur constitutio, quia aliquando multi conueniunt ad legem sta-